

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการวิจัย : การบูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นวิชาการถ่ายภาพโฆษณา
กรณีศึกษาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพงษ์ บุญเลิศ

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2545 ถึง 31 กรกฎาคม 2546

สภาพปัญหาของการวิจัยคือ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นไม่สามารถจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาท้องถิ่นได้เต็มศักยภาพด้วยข้อจำกัด หลายประการ กรณีปัญหาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของชุมชนท้องถิ่น ประสบปัญหาทางการตลาด ขาดการส่งเสริมหรือสื่อสารการตลาดอย่างเป็นระบบ ขาดการใช้สื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่สินค้า ดังนั้นจึงเกิดโครงการวิจัยการบูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นวิชาการถ่ายภาพโฆษณา กรณีสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ โดยจะบูรณาการภารกิจสถาบันอุดมศึกษา ทั้งการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่ชุมชนไปด้วยกัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ

1. เพื่อศึกษาหลักการและวิธีการบูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นวิชาการถ่ายภาพโฆษณา กรณีสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขในการบูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นวิชาการถ่ายภาพโฆษณา สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงเชิงพัฒนาของนักศึกษาและประชาชนที่ผ่านกระบวนการการบูรณาการฯ
4. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสื่อสำหรับการสื่อสารการตลาดสินค้าชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยการใช้ภาพถ่ายโฆษณาเป็นองค์ประกอบ

การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยประยุกต์ กับการวิจัยและพัฒนา โดยเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยกลุ่มประชากรคือ นักศึกษาปริญญาตรี โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ 2 หมู่เรียน จำนวน 89 คน ได้มาโดยวิธีเจาะจงและประชาชนกลุ่มการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จำนวน 10 กลุ่ม ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียง จำนวน 105 คน ได้มาโดยวิธีเจาะจง เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสังเกต การประเมิน การสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูล 3 ช่วง คือ ช่วงเตรียมการก่อนการวิจัย ช่วงบูรณาการการจัดการศึกษาแก่กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มประชาชน และช่วงหลังการจัดการเรียนการสอนแก่นักศึกษา นำผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการวิจัยมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามประเด็นการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามวิจัย

ใช้สถิติร้อยละและค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเชิงคุณลักษณะ ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์พบว่า

1. หลักการและวิธีการบูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นวิชาการถ่ายภาพโฆษณาฯ ใช้หลักการสำคัญคือการยึดเอาปรัชญาและภารกิจของสถาบันราชภัฏ ในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น โดยแปลงภารกิจหลักด้านการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่ชุมชน ให้เป็นพันธกิจ เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติการให้เกิดเป็นรูปธรรม ผ่านภาระงานของสถาบัน คณะและโปรแกรมวิชา รายวิชา วิธีการใช้ภาระงานการสอนเป็นแกนหลักและผสมผสานภาระงานวิจัย และการบริการวิชาการแก่ชุมชนไปด้วยกันเพื่อการแก้ปัญหา การสื่อสารการตลาดของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จัดการเรียนเอาปัญหาท้องถิ่นเป็นตัวตั้ง ในรูปแบบการเรียนรู้แบบเน้นปัญหาและการวิจัยเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ (Problem Based Learning and Research Based Learning) กิจกรรมการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้ห้องเรียนและพื้นที่ชุมชนเป็นห้องปฏิบัติการ นำผลลัพธ์จากการเรียนไปสัมพันธ์กับปัญหาการสื่อสารการตลาดของสินค้าชุมชน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทั้งในระหว่างการเรียนและหลังการเรียน
2. ปัจจัยและเงื่อนไขการบูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นวิชาการถ่ายภาพโฆษณาฯ มีปัจจัยสำคัญ 5 ปัจจัย คือ 1.ระบบและโครงสร้างระดับสถาบัน คณะ โปรแกรมวิชา และรายวิชา 2. พันธกิจสถาบันในด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชนและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 3.สิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ และเงินสนับสนุน 4. หลักสูตร สารความรู้ แผนการเรียน สื่อการเรียน แบบประเมิน 5.คนซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน นักศึกษาและประชาชน โดยมีเงื่อนไขสำคัญคือ การสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อการมีส่วนร่วมในการบูรณาการฯ ร่วมกัน
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการพัฒนาของนักศึกษาและประชาชนที่ผ่านการบูรณาการฯ นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงเชิงการพัฒนาที่สำคัญ 3 ด้าน คือ 1.ด้านความรู้ ตามหลักสูตรรายวิชาการถ่ายภาพโฆษณาฯ มีผลการเรียนปานกลางค่อนข้างสูงคือค่าเฉลี่ยระดับ B+ มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นปัญหาท้องถิ่นกรณีหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 2.ด้านพฤติกรรมและทักษะปฏิบัติ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามโครงการของรายวิชาการถ่ายภาพโฆษณาฯ ได้ผลการประเมินระดับสูงคือ B+ และ A สามารถผลิตต้นแบบสิ่งพิมพ์โฆษณาที่มีภาพถ่ายโฆษณาเป็นองค์ประกอบในรูปแบบของแผ่นพับและภาพโฆษณาเพื่อการเผยแพร่ได้ 3.ด้านจิตใจ นักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะภูมิทัศน์ 4 ในการเรียนและการทำงานสูงขึ้น มีสมาธิในการปฏิบัติงานที่ยากและซับซ้อนได้ดีขึ้น ส่วนประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงเชิงการพัฒนา 3 ด้านเช่นกัน คือ 1.ด้านความรู้ ได้เรียนรู้การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน การออกแบบการแก้ปัญหาชุมชนกรณีหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การออกแบบสิ่งพิมพ์โฆษณา วิธีการถ่ายภาพโฆษณา การเขียนแผนงานตลาดและแผนสื่อโฆษณา 2.ด้านเทคนิค ได้เรียนรู้วิธีการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณาการถ่ายภาพโฆษณา การใช้

สื่อตามแผนงานตลาด 3.ด้านจิตใจ มีการเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะ

4. ปัญหาการสื่อสารการตลาดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และการแก้ไขปัญหาโดยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีภาพถ่ายโฆษณาเป็นองค์ประกอบ ผลการศึกษาพบว่าสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีปัญหาด้านการสื่อสารการตลาดเป็นหลักทำให้ยอดขายไม่สมดุลกับศักยภาพการผลิต หลังจากการใช้สื่อแผ่นพับแสดงภาพโฆษณาตามแผนการตลาด ทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้น 3 เท่า ถึง 6 ผลิตภัณฑ์ ยอดขายคงที่ 1 ผลิตภัณฑ์ และยอดขายเพิ่มไปตามใบสั่งลูกค้า 1 ผลิตภัณฑ์ ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลง 2 ผลิตภัณฑ์ เพราะกลุ่มการผลิตขาดการเรียนรู้ที่เข้มข้นอันเนื่องมาจากโครงสร้างกลุ่มอ่อนแอ